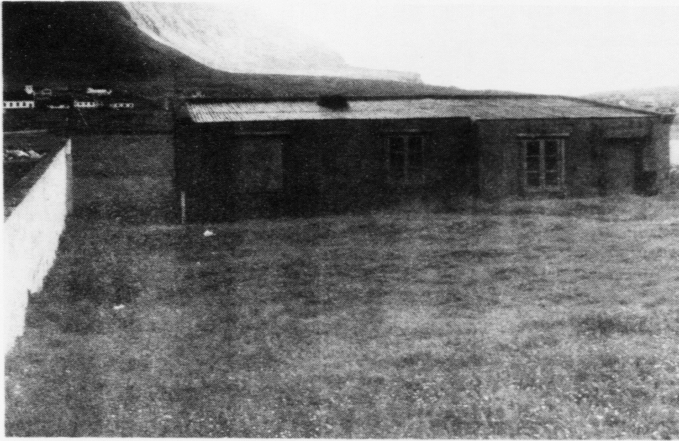

og -myndir úr Hvalba

Seinasta jarnsmiðjan, sum eftir er í Foroyum.

Síðsta jarnsmiðjan innan. Smiðurin, Niels Pauli West, í velmakt.

Fornminni í Hvalba

Hvalba er ein av fornostu bygðum í Føroyum. Tað sigur seg sjálvst, at í teirri tíð, har jørðin var livsfyrtreytin hjá fólki, var Hvalba ein tann mest livliga bygðin í Føroyum sum størsta markatalbygð.

Hvar eru fornmennini í Hvalba!

Tað eru ongi, ikki eitt. Elsti handilin í bygðini noyddist at víkja fyri einari autostradu og endaði í Vesturhavinum. Tað var ikki ein sjel, ið sá nakað fornmenni í hesum gamla handli. Elligomlu húsini við Neyst fingi somu lagnu, og endaðu sum eitt parkeringspláss. Bilmentaliteturin er ótrúligur í Føroyum. Alt annað má víkja fyri menniskjanum á hjóli. Gud viti hvat vit skulu brúka beinini til ár 2000, um útviklingurin heldur áfram á sama hátt.

Tað er eitt gamalt hús eftir í Hvalba, sum er í

góðum standi. Tað eru húsini hjá Sunnevu (sálu) á Dunganum í Hvalba. Grannin Meinan keypti tey fyrri nøkrum árum síðani. Meinan vil fegin selja húsini, um kommunan vil keypa tey til eitt fornminnisavni.

— Kommunan hevur víðtikið at keypa húsini, sigur borgmeistarin Arnhold West, men fyrst skal eitt fornminnisfelag stovnast.

Fornminnisfelagið er í umbúnað og øll, eg havi orðað tað við, vísa felagnum stóran áhuga. Tað visir seg nevnliga, at nógv fólk liggja inni við nógvum áhugaverdum, sum tey fegin vilja geva til eitt fornminnisavni í Hvalba. Ein maður visti mær ein sera áhugaverdan stein, ið líktist einum gravsteini við rúnum merktum í. Hann hevði funnið hann uppi yvir Turkagrøvnunum í Hvalba. Hann segði, at ongin á

fornminnisavninum timdi at koma suður at hyggja at steininum og »til Havnar skuldi stein-

Teir arbeida enn sum fyrr á kolinum, eitt fornmenni í sær sjálvum.

urin ikki«. Er tað so galið, Arni?

Eg hoyrði sum slatur, men veit tað ikki vist, at onkur, ið hevur grivið út nú á Heyggi í Hvalba, skal vera komin niður á grundina hjá Fjósikonuni (gentu Snæbjarnar og mammu Jákup, ið vann á huldumanninum og fekk hvalbingum døglingin og myknesmonnum Súluna).

Tað hevði verið sera áhugavert, um so var.

Tann síðsta jarnsmiðjan í Føroyum stendur í Hvalba og er í synderlig-

Gamli handilin Vestantún hjá Olantinu er farin í Vesturhavið.

um forfalli. Um onki verður gjørt við hana skjótt, endar hon eisini í Vesturhavinum, sum skjótt hevur slúkt allari Hvalbiar søguni.

Abbi mín (sáli), hann het ikki annað í Hvalba enn Smiðurin, átti smiðjuna. Hann arbeiddi í smiðjuni líka til hann sum 86 ára gamal doyði. Til síðst gjørdi hann bara oddarnar til kolarbeiðið, men hann var so har, og roykur kom úr skorsteininum í smiðjuni til várið í 1979.

Fyri nøkrum árum síðan var ein kol-framsýning í Norðurlandahúsinum. Ein rættuliga upplýsandi og góð. Framsýningin liggur nú goymd onkustaðni í Havn. Fyrstilið tykkum, hvussu stuttligt tað kundi verið at kunna fingið

smiðjuna vakra aftur, kunnað hongt framsýningina har.

Hevði tað ikki verið stuttligt eftir sum menn enn arbeida á kolinum, at kunna vist fremmandafólki og børnum, ið vaksa til, hvussu tað var fyrr! Um hvalbingar vilja, kunnu vit um nokur ár hava nokur áhugavert fornmenni.

So skjótt sum gjørligt verður skipað fyri einum fundi, har ætlanin er at stovna eitt fornminnisfelag. Endamálið við fornminnisfelagnum verður, at bygðin øll samlað syrgir fyri at varðveita tey fornmenni, ið í bygðini eru. Vónandi taka øll undir við hesum.

Inni í kokinum í húsini á Dunganum.

